

VARKENS ARTSEN

coöperatief | betrokken | deskundig

Varkensnieuwsbrief | november - december 2017

Inhoud

- Uitval onder zeugen
- Actinobacillus Pleuropneumoniae (APP)
- Aanprikdatum op medicijnen
- Ook onze praktijk doet aan kwaliteitschecks
- Het is weer griepweer!
- Hoe therapietrouw bent u?
- Apotheeknieuws

Coverfoto

Fotograaf: Gert van den Bosch

Gert is amateurfotograaf met een zeer brede interesse, maar focus op (boerderij) dieren en de wereld daarom heen. De foto is gemaakt op één van de bij Varkensartsen. UA aangesloten bedrijven en toont de rust die heerst in de groepshuisvesting voor zeugen.

Uitval onder zeugen

Als we spreken over het percentage uitval onder zeugen op een vermeerderingsbedrijf dan is dat niet hetzelfde als het vervangingspercentage. Met uitval bedoelen we een abrupt einde aan het productieve leven van een zeug. Hierbij zijn grote verschillen waar te nemen tussen verschillende bedrijven. Het achterhalen van de oorzaak is niet altijd eenvoudig.

De sterfte bij zeugen verschilt van bedrijf tot bedrijf sterk; van minder dan 2 procent tot ruim 15 procent. Het risico is het hoogst rondom het werpen en in de eerste weken van de lactatie. Het probleem doet zich meer voor bij oudere zeugen. Tijdens de zomer is het uitvalspercentage hoger, waarschijnlijk ten gevolge van hittestress. De variaties tussen de bedrijven zijn toe te schrijven aan bedrijfsgrootte, voeding, huisvesting en het management. Groepshuisvesting scoort wat ongunstiger in vergelijking met individuele boxen. Tevens is gebleken dat op bedrijven die geen aparte groepen voor gelten hebben ingericht, de uitval door sterfte significant hoger is dan op bedrijven met aparte geltengroepen. Uit de gegevens van de GD te Deventer blijkt dat de zeugensterfte niet hoger is op hoogproductieve bedrijven of bij een bepaald zeugenras.

Naast de infectieuze oorzaken zijn er ook niet infectieuze oorzaken. Vaak wordt pas als de uitval hoog is, gekozen voor uitvoeren van sectie. Een infectieuze oorzaak is bijvoorbeeld PIA. *Lawsonia intracellularis* (PIA) is een vaker voorkomende darmbacterie en kan acute diarree geven, gepaard gaand met uitval. Waarom het tot uitbraken kan leiden is niet met zekerheid bekend. Men vermoedt dat een hoge infectiedruk een rol speelt. Steeds meer (op- en/of sub-) fokbedrijven gaan standaard tegen PIA vaccineren. Naast PIA is ook *Clostridium novyi* bekend. De diagnose wordt vaak gemist, omdat men er niet naar zoekt. Coöperatie Varkensartsen. UA heeft goede ervaringen met vaccinatie tegen deze *Clostridium*.

Naast de infectieuze oorzaken zijn er ook de niet-infectieuze oorzaken. Genoemd worden acuut hartfalen of stress en darmdraaiingen, maagzweren, milt draaiingen ofwel een ingescheurde milt. Voorbeelden van stress gerelateerde factoren zijn groepshuisvesting en onregelmatig voeren (tijdstippen en frequenties). Een uitvalspercentage van 18 procent wordt genoemd. Voor darmdraaiingen zijn voedingsfactoren vaak verantwoordelijk. Fermentatie van voer zorgt voor oplopers waarbij het risico op darmdraaiingen door de gasvorming toeneemt. Hetzelfde wordt vermoed bij milt draaiingen en miltrupturen. Men heeft aangetoond dat ruim 70 procent van de zeugen last heeft van maagzweren, waarvan weinig op zichzelf staand en echt dodelijk. Maagzweren kunnen veroorzaakt worden door te weinig structuur in het voer of aanwezigheid van mycotoxinen. Verder speelt stress een belangrijke rol, net als huisvesting en de bacterie *Helicobacter suis*. De diagnose maagzweer kan via sectie of via bloed (pepsinogeen) gesteld worden. 🍷

▲ Uitval onder zeugen varieert sterk per bedrijf.

Actinobacillus Pleuropneumoniae (APP)

De bacterie Actinobacillus Pleuropneumonia (APP) veroorzaakt een met borstvliesontsteking gepaard gaande eenzijdige longontsteking. Dit uit zich voornamelijk bij vleesvarkens en in mindere mate bij biggen, gelten en zeugen. We maken hierbij onderscheid in een acuut, chronisch of subklinisch verloop.

De bacterie Actinobacillus Pleuropneumonia (APP) produceert toxinen, welke de longblaasjes aantasten en daarmee de typische kenmerken als benauwdheid en bloed uit de neus bij sterfte veroorzaken.

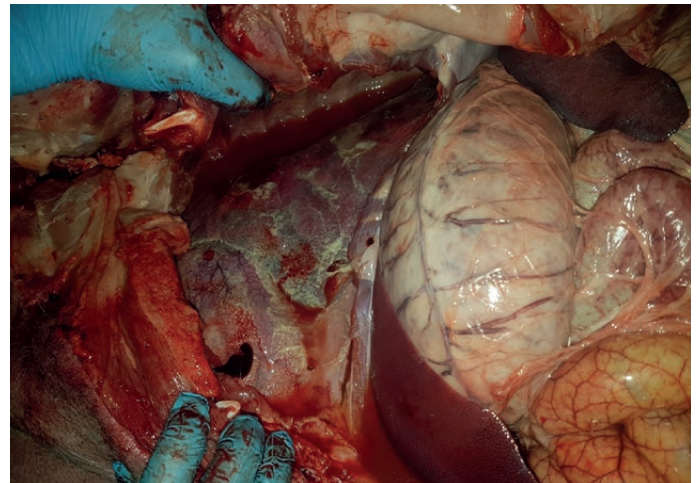
De acute vorm van APP geeft plots zieke dieren, waarbij moeizaam ademen, in hondenzit zitten en hoge koorts erg typisch zijn. De chronische variant geeft hoest gecombineerd met suboptimale voederconversie en groei met typische longafwijkingen aan de slachtlijn. In het geval van de subklinische vorm zijn de dieren gezond, maar drager van APP. Onder invloed van stress, een suboptimaal klimaat of andere factoren kan APP dan alsnog de kop op steken in acute danwel chronische vorm. Soms worden zelfs plots dode dieren gevonden, waaraan geen verschijnselen gezien zijn.

Uit onderzoek blijkt dat pleuritis van invloed is op de groei, waarbij deze tot 50 gram per dag verlaagd kan zijn. De economische schade wordt geschat op € 3,15 per aangetast dier, extra kosten aan arbeid en medicatie nog niet meegerekend. Voorkomen lijkt dus beter dan genezen.

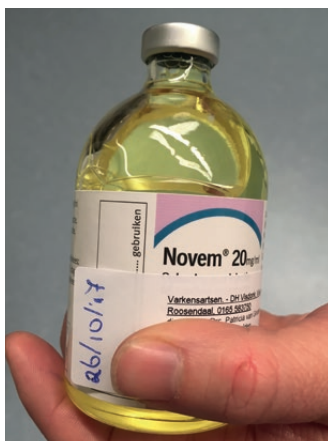
Aanvoer van dieren, valkuilen in de bedrijfsvoering op gebied van management, huisvesting, klimaat en voeding en aanwezigheid van andere ziekten zijn risicofactoren, waarbij het voorkomen van APP deels gestoeld is op deze aspecten. Indien de infectiedruk te hoog blijft, is vaccineren een optie. Hierbij is er keuze tussen afgedode bacterie bevattende vaccins, toxinen bevattende vaccins en vaccins die samengesteld zijn uit een combi van beiden. 📌

Meer informatie?

www.veearts.nl/dierziekten/app/

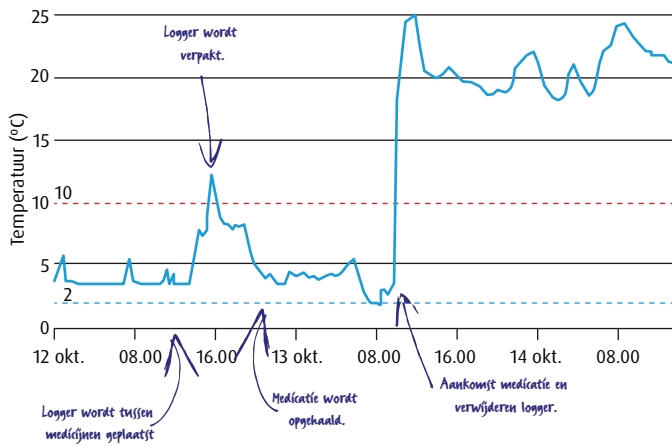
▲ Sectiebevinding longen bij uitval door APP.

Aanprikkdatum op medicijnen

Als varkenshouder dient u de aanprikkdatum te vermelden op de op uw bedrijf aanwezige medicatie, zodra u een flesje voor de eerste maal aanprikt en vervolgens bewaart voor later gebruik. Vanuit de IKB wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van aanprikkdata. Is deze niet aanwezig, dan zal de inspecteur dit als "niet conform" noteren, met de nodige gevolgen. Probeer dit te voorkomen en noteer altijd even de datum bij aanbreken van een nieuw flesje medicijnen. 📌

◀ De aanprikkdatum dient vermeld te worden op de flacon.

▲ De informatie van de temperatuurlogger uitgezet in een grafiek.

Ook onze praktijk doet aan kwaliteitschecks

Op allerlei gebieden is “kwaliteit” een belangrijk codewoord. Niet alleen willen we kwaliteit leveren, ook willen we dit kunnen waarborgen. Onze medicatie wordt middels gekoeld transport naar de verschillende locaties en veehouders afgestuurd. Van groot belang en daarmee extra interessant om eens te weten of dat koelproces voor, tijdens en na transport wel afdoende gebeurt! Middels een temperatuurlogger hebben we dit gecheckt. Gelukkig prima in orde! 🍌

Het is weer griepweer!

Influenza staat in de volksmond ook wel bekend als varkensgriep. Klinische symptomen kunnen hierbij sterk variëren; van volledig symptomeloos tot een echte griepgolf over het hele bedrijf. In het laatste geval resulteert dit in lusteloze dieren zonder eetlust, gepaard gaand met (hoge) koorts, benauwdheid en eventueel hoesten. Als zich geen complicaties voordoen, verdwijnen de symptomen na 5 tot 7 dagen. Omdat het een virus betreft, bestaat initiële behandeling voornamelijk uit ondersteunende therapie.

De huidige periode is predisponerend voor het voorkomen van griep; wisselende temperaturen overdag afgewisseld met koude nachten. Wees hierop alert; voorkom tocht in de stal en pas waar nodig het klimaat aan. 🍌

Hoe therapietrouw bent u?

In geval van het verstrekken van medicatie is het niet alleen van belang om deze op de juiste wijze én in de juiste dosering (voldoende medicatie per kilogram gewicht) toe te dienen. Ook therapietrouw speelt een grote rol. Dit houdt in dat dieren met de voorgeschreven regelmaat behandeld worden én dat de betreffende kuur wordt afgemaakt (met uitzondering van door de dierenarts besproken therapiewisselingen).

Op de positieve lijst die jaarlijks door Varkensartsen. UA wordt verstrekt, staat deze informatie per beschikbaar medicijn vermeld. 🍌

Apotheeknieuws

Suvaxyn Circo + MH RTU

De Suvaxyn-lijn is uitgebreid met Suvaxyn Circo + MH RTU, waarbij de RTU afkorting staat voor Ready To Use. Dit vaccin geeft bescherming tegen zowel Mycoplasma hyopneumoniae als Porcine Circovirus. Middels een oneshot op 3 weken leeftijd wordt afweer verkregen gedurende 23 weken.

Suvaxyn Circo + MH RTU is verkrijgbaar in 25, 50 en 125 doseringen. 🍌

Ketoxyme 100 mg/ml

Ketoxyme 100 mg/ml betreft een pijnstiller en ontstekingsremmer, met ketoprofen als werkzame stof. Verstrekking dient oraal te gebeuren, middels oplossing in het drinkwater. Wachttermijn voor (orgaan)vlees betreft 2 dagen. 🍌

Levertijden

Medicijnen die voor 12.00 uur besteld zijn worden de volgende werkdag bij u thuis bezorgd. Bij bestellingen boven de 500 euro zijn er geen bezorgkosten!